

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ РВО «БАКАЛАВР»

в галузі знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»
спеціальності G17 «Архітектура та містобудування»

СУМИ – 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет будівництва та транспорту
Кафедра архітектури та інженерних вишукувань

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ РВО «БАКАЛАВР»

в галузі знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»
спеціальності G17 «Архітектура та містобудування»

для здобувачів 4 (3 ст) курсу освітньої програми «Архітектура та
містобудування» денної форми здобуття вищої освіти ступеня «Бакалавр»

СУМИ – 2026

Укладачі: Бородай Д.С. к.арх., доцент кафедри архітектури та інженерних вишукувань

Бородай А.С. к.арх., доцент кафедри архітектури та інженерних вишукувань

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ РВО «БАКАЛАВР» в галузі знань G «Інженерія, виробництво та будівництво» спеціальності G17 «Архітектура та містобудування». Методичні вказівки для здобувачів 4 (3 ст) курсу освітньої програми «Архітектура та містобудування» денної форми здобуття вищої освіти ступеня «Бакалавр» / укл.: Д. С. Бородай, А. С. Бородай, – Суми, 2026 – 42 с.

В методичних вказівках наведено вимоги до виконання та оцінювання кваліфікаційної роботи, визначені результати навчання за освітнім компонентом. Визначено етапи виконання та описано структуру кваліфікаційної роботи, вимоги до її оформлення, Надана рекомендації про порядок захисту кваліфікаційної роботи.

Рецензенти:

Циганенко Л.А., к.т.н., доцент кафедри будівельних конструкцій СНАУ

Савченко О.С., к.т.н., доцент кафедри будівництва та експлуатації будівель, доріг та транспортних споруд СНАУ

Відповідальний за випуск:

Бородай Д.С. к.арх., доцент кафедри архітектури та інженерних вишукувань

Рекомендовано до видання Радою із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти факультету будівництва та транспорту.
Протокол

№ _____ від «___» _____ 20__ року.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
2. МЕТА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ ЗА ОПП	6
3. СТРУКТУРА ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ...	8
3.1. Вибір теми та завдання до кваліфікаційної роботи.....	8
3.2 Структура графічної частини кваліфікаційної роботи	9
3.3 Структура пояснювальної записки кваліфікаційної роботи.....	11
4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	21
4.1 Загальні вимоги щодо оформлення графічної частини та пояснювальної записки.....	21
4.2 Порядок рецензування кваліфікаційної роботи.....	24
5. ВИМОГИ ДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	25
6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	27
7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	29
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	32
ДОДАТОК А. ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ.....	34
ДОДАТОК Б. БЛАНК ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ.....	35
ДОДАТОК В. ЗРАЗОК АНОТАЦІЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	37
ДОДАТОК Г. ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ РВО «БАКАЛАВР».....	39
ДОДАТОК Д. ПРИКЛАД КУТОВОГО ШТАМПУ ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	40
ДОДАТОК Е. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ	41
ДОДАТОК Ж. РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ.....	42

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Державна атестація випускників Сумського національного аграрного університету здійснюється відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», «Положення про організацію освітнього процесу у Сумському національному аграрному університеті», «Положення про порядок перевірки академічних текстів на унікальність у Сумському національному аграрному університеті». [1,2,3,4,5]

Методичні положення розроблені у відповідності до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 191 Архітектура та містобудування галузі знань 19 Архітектура та будівництво для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ № 808 від 16.06.2020 року) [6], «Положення про кваліфікаційні роботи у Сумському національному аграрному університеті» [7], затвердженого вченою радою СНАУ (протокол №19 від 02 травня 2025 р), освітньо-професійної програми «Архітектура та містобудування» та навчального плану для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю G17 (191) «Архітектура та містобудування» [8].

Результатом навчання здобувачів першого рівня вищої освіти є виконання освітньо-професійної програми, що закінчується підсумковою атестацією, яка проводиться у формі публічного захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи. Підсумкова атестація ставить на меті встановити відповідність рівня отриманих здобувачем вищої освіти бакалаврського рівня комплексу знань, умінь та навичок, необхідних для розв'язування складних спеціалізованих творчих задач або практичних проблем у відповідній галузі.

Підсумкова державна атестація випускників РВО «бакалавр» проводиться відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності 191 Архітектура та містобудування галузі знань 19 Архітектура та будівництво для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та передбачає розв'язання складної спеціалізованої творчої задачі або практичної проблеми у сфері архітектури та містобудування. Кваліфікаційною роботою РВО «бакалавр» є архітектурний проект з пояснювальною запискою [6].

Підсумкова атестація проводиться екзаменаційною комісією (ЕК), на яку покладається перевірка та оцінка якості теоретичної та професійно-практичної підготовки здобувачів освіти.

2. МЕТА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ ЗА ОПП

Кваліфікаційна робота – це академічна письмова робота, спрямована на вирішення вузької проблеми, самостійне дослідження та/або здійснення інновацій, що виконується здобувачем вищої освіти при завершенні навчання за освітньою програмою відповідного рівня вищої освіти. Вона спрямована на вирішення актуального теоретичного або практичного завдання, яке виконане незалежно з консультативною підтримкою науково-педагогічного працівника у формі письмової роботи (рукопису). [7]

Підсумкова кваліфікаційна робота РВО «Бакалавр» за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» має на меті встановити відповідність рівня отриманої студентами вищої освіти вимогам стандартів підготовки фахівця архітектора. Державна атестація здійснюється екзаменаційною комісією. На ЕК покладаються наступні завдання:

- перевірити та оцінити якість теоретичної та професійно-практичної підготовки випускників і встановити їх відповідність вимогам ОП підготовки архітектора;

- за результатами державної атестації прийняти рішення про видачу/відмову у видачі випускникам дипломів державного зразка.

В результаті розробки кваліфікаційної роботи здобувач освіти має досягнути наступних програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми [8]:

ПРН01. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.

ПРН04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.

ПРН05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПРН06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень.

ПРН07. Застосовувати програмні засоби, ІТ-технології та інтернет-ресурси для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПРН08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування.

ПРН09. Розробляти проекти, здійснювати передпроектний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.

ПРН10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПРН11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПРН12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища на засадах безпековості, екологічності, енергоефективності, інклюзивності.

ПРН13. Виявляти, аналізувати та оцінювати потреби і вимоги клієнтів і партнерів, знаходити ефективні спільні рішення щодо архітектурно-містобудівних проектів.

ПРН14. Обирати раціональні архітектурні рішення на основі аналізу ефективності конструктивних, інженерно-технічних систем, будівельних матеріалів і виробів, декоративно-оздоблювальних матеріалів.

ПРН15. Забезпечувати дотримання безпекових, санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності, інклюзивності в архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПРН16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.

ПРН17. Застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проектуванні архітектурних об'єктів.

ПРН19. Організовувати презентації та обговорення проектів архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища.

ПРН20. Знати та розуміти особливості розробки містобудівних та архітектурних проектів для Північно-східного регіону України з урахуванням вимог безпеки, екологічності, енергоефективності, інклюзивності.

ПРН21. Вміти аналізувати містобудівну документацію для Північно-східного регіону України.

Державна атестація випускників освітнього ступеня «Бакалавр» зі спеціальності G 17 (191) «Архітектура та містобудування» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи [6].

3. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ І СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Вибір теми та завдання до кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота РВО «Бакалавр» за спеціальністю G17 (191) «Архітектура та містобудування» передбачає комплексну розробку проєктного вирішення архітектурного об'єкту з обґрунтуванням прийнятих рішень.

Враховуючи студентоцентричний підхід до навчання, здобувачі освіти мають право самостійно пропонувати тему і обирати керівника кваліфікаційної роботи у відповідності до напрямків наукових досліджень кафедри архітектури та інженерних вишукувань, зокрема зареєстрованої наукової тематики «Архітектурно-планувальна та містобудівна організація житлових та громадських будівель у північно-східному регіоні України».

Тема кваліфікаційної роботи узгоджується з керівником та затверджується наказом. На початковому етапі визначається об'єкт проєктування (як правило, житлова, громадська або виробнича будівля), здійснюється аналіз містобудівної ситуації в контексті можливості розміщення визначеного об'єкту, пропонуються варіанти розташування об'єкту в структурі визначеної ділянки, проводяться натурні обстеження. На наступному етапі проводиться передпроєктний аналіз. Метою передпроєктного аналізу є дослідницька робота, що полягає у вивченні особливостей проєктування об'єкту, досвіду будівництва, ознайомленні з проєктами аналогами, аналізі нормативних вимог, що впливають на архітектурно-планувальну та містобудівну організацію, об'єкту проєктування. Наступним завданням є пошук і збір вихідних даних до проєкту. Дані етапи здійснюються під час проходження виробничої практики. Результатом передпроєктного аналізу є формування теки вихідних даних до кваліфікаційної роботи РВО «Бакалавр», до складу якої входять опорні та дослідницькі матеріали.

Перед початком виконання кваліфікаційної роботи здобувачі освіти отримують завдання (*Додаток Б*), яке формує керівник роботи. В завданні на бакалаврську кваліфікаційну роботу має бути зазначено:

- найменування закладу вищої освіти, назву факультету та кафедри;
- освітній ступінь і спеціальність із зазначенням шифру та назви;

- гриф затвердження завдання завідувачем кафедри (підпис, прізвище, ініціали, дата);
- прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти;
- тема кваліфікаційної роботи;
- посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові керівника роботи;
- строк подання роботи;
- вихідні дані для виконання кваліфікаційної роботи;
- зміст пояснювальної записки;
- перелік графічного матеріалу;
- підписи керівника роботи та здобувача;
- дату отримання завдання;
- календарний план виконання кваліфікаційної роботи;

Завдання і календарний план друкуються на одному аркуші з обох сторін [7].

Завдання затверджується завідувачем випускової кафедри та погоджується з керівником і консультантами розділів (при наявності).

3.2. Структура графічної частини кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота бакалавра повинна відповідати рівню підготовки автора до вимог освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю. Робота повинна відповідати затвердженій наказом темі, містити розроблений архітектурний проєкт та необхідні розділи, що аргументовано відображають результати виконаної роботи.

Структура кваліфікаційної роботи РВО «Бакалавр» спеціальності G17 (191) «Архітектура та містобудування» складається з двох складових: графічної частини (архітектурного проєкту) і пояснювальної записки.

Графічна частина є основою кваліфікаційної роботи РВО «бакалавр» за спеціальністю G17 (191) «Архітектура та містобудування» і представляє собою архітектурний проєкт. Розробка графічної частини передбачає діяльність творчого характеру, спрямовану на одночасне вирішення комплексної архітектурної задачі, що інтегрує містобудівні, функціонально-планувальні, композиційні та конструктивні рішення архітектурного об'єкту в структурі містобудівного або ландшафтного середовища.

Розробці графічної частини кваліфікаційної роботи передують етапи творчого пошуку, варіантного та ескізного проєктування. Узгоджені з

керівником пошукові та ескізні рішення є основою до початку розробки графічної частини кваліфікаційної роботи.

Графічна частина включає містобудівні, функціонально-планувальні та об'ємно-просторові креслення, що максимально розкривають архітектурне вирішення об'єкту проєктування в структурі реально існуючого середовища.

Структура графічної частини передбачає розробку наступних креслень:

- генерального плану населеного пункту з визначенням ділянки проєктування;

- ситуаційної схема (опорного плану) – виконується в масштабі М 1:1000, М 1:2000 з умовними позначками;

- функціонально-композиційної схеми – виконується в масштабі М 1:2000, М 1:5000 з умовними позначками;

- генерального плану – виконується в масштабі М 1:500, М 1:1000 з експлікацією та умовними позначками;

- планів поверхів – виконуються в масштабі М 1:100, 1:200 з експлікацією приміщень (з метою візуального сприйняття також можуть використовуватися масштаби М 1:50, М 1:400, М 1:500). Кількість планів повинна максимально відображати функціональну структуру архітектурного об'єкту;

- розрізів – виконуються в масштабі М 1:100, 1:200. Кількість розрізів повинна максимально розкривати об'ємно-просторову та конструктивну структуру архітектурного об'єкту;

- фасади (розгортки) - виконуються в масштабі М 1:100, 1:200. Кількість фасадів повинна максимально розкривати об'ємно-просторову структуру архітектурного об'єкту ;

- перспективне зображення (візуалізація) об'єкту з висоти «пташиного польоту» в структурі середовища;

- перспективні зображення (візуалізація) з оптимальних точок зорового сприйняття об'єкту (2-5 зображень);

- інтрер'єри приміщень (візуалізація з 1-3 ракурсів), що відображають функціональний зміст архітектурного об'єкту.

Додатково автором кваліфікаційної роботи (за бажанням) при узгодженні з керівником можуть бути представлені креслення архітектурних деталей, конструктивних вузлів, візуалізація окремих елементів архітектурних об'єктів, тривимірні розрізи, розгортки, схеми функціонального зонування, аналітичні схеми, ескізні замальовки концепції проєкту, тощо.

Графічна частина кваліфікаційної роботи оформлюється на форматі 2523x1188 мм (6 аркушів формату А 1). Загальна площа графічної частини складає 3 м². Приклад оформлення наведений в *додатку Г*.

Графічна частина виконується із застосуванням засобів комп'ютерної графіки та візуалізації у кольоровому вирішенні. Усі графічні креслення формують єдину цілісну композицію на аркуші, мають бути пропорційні та співмасштабні одне відносно іншого. Рекомендується в нижній частині розміщувати функціонально-планувальні, містобудівні креслення, розрізи, експлікації приміщень та умовні позначення. Об'ємно-просторові рішення доцільно розміщувати у верхній частині (фасади, перспективні зображення). Також у верхній частині аркушу розміщують назву кваліфікаційної роботи з використанням розміру шрифту оптимального для сприйняття з відстані 3 метрів.

При розробці креслень графічної частини необхідно враховувати вимоги ДСТУ 9243.7:2023 «Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень» [9].

3.3. Структура пояснювальної записки кваліфікаційної роботи

Пояснювальна записка включає розділи, які обґрунтовують розроблені в архітектурному проєкті містобудівні, архітектурно-планувальні, конструктивні рішення та заходи по інженерному благоустрою та ландшафтній організації території.

Обсяг пояснювальної записки кваліфікаційної роботи повинен складати від 60000 знаків (орієнтовно 35-40 сторінок) до 80000 знаків (орієнтовно 50-60 сторінок) основного тексту роботи. Текстова частина кваліфікаційної роботи повинна бути у переплетеному вигляді.

Загальна структура роботи є наступною:

- *титольний аркуш* (див. *Додаток А*) з підписами здобувача освіти, керівника кваліфікаційної роботи та завідувача випускової кафедри;
- *завдання* на виконання кваліфікаційної роботи за формою (*Додаток Б*);
- *анотація* обсягом 300–500 слів. Приклад анотації наведено в *Додатку В*;
- *зміст*, у якому вказано найменування та номери початкових сторінок основних структурних частин роботи;
- *вступ*, *актуальність теми*, де зазначається контекст та значення теми роботи;
- *основна частина кваліфікаційної роботи* (складається з розділів та підрозділів);
- *висновки*, у яких стисло відображені основні результати кваліфікаційної роботи та прийнятих проєктних рішень;
- *список використаних джерел* у відповідності до чинних вимог;

- *додатки* (за необхідності) ;
- *графічний матеріал*, що включає архітектурний проєкт, розміщений на форматі 2523x1188 мм.

Основна частина кваліфікаційної роботи має включати наступні розділи:

- загальні положення;
- містобудівні рішення;
- архітектурно-планувальні рішення;
- конструктивні рішення;
- інженерний благоустрій та ландшафтна організація території.

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи РВО «бакалавр» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» повинна обґрунтувати прийняті проєктні рішення, що мають відповідати завданню та нормативним вимогам щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування.

Завдання до кваліфікаційної роботи бакалавра видається керівником роботи і затверджується завідувачем випускаючої кафедри.

Анотація – це узагальнений короткий виклад основного змісту та результатів кваліфікаційної роботи. Анотація подається українською і англійською мовами обсягом 150-300 слів. В анотації кваліфікаційної роботи мають бути стисло представлені основні отримані результати, а саме зміст розділів пояснювальної записки і перелік креслень графічної частини роботи. В анотації також вказуються: прізвище та ініціали здобувача вищої освіти; тема кваліфікаційної роботи; назва освітньої програми та спеціальність (шифр і назва); найменування закладу вищої освіти; місто, рік. Наприкінці анотації наводяться ключові слова, що відповідають основному змісту кваліфікаційної роботи, відображають тематику [7].

Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра містить назви усіх структурних розділів, заголовки та підзаголовки (за їх наявності) з нумерацією сторінок.

Вступ, актуальність теми кваліфікаційної роботи бакалавра обґрунтовує актуальність тематики в цілому та для конкретного містобудівного (ландшафтного) середовища (або регіону) зокрема. Необхідно обґрунтувати соціально-економічну та містобудівну важливість обраної тематики на основі аналізу природно-кліматичних факторів, функціональної структури навколишнього середовища, соціальної інфраструктури, демографічної складової та інших чинників, що визначають важливість будівництва обраного об'єкту в конкретних містобудівних умовах.

Актуальність тематики для кожного конкретного середовища обумовлена соціальним пріоритетом, що пов'язаний з культурою, національними традиціями, станом науково-технічних та соціально-економічних умов,

ідеологією. Важливо в аспекті актуальності виявити унікальність (оригінальність) запропонованою тематики, її вплив на подальший розвиток містобудівного середовища та користь для суспільства з урахуванням сталого розвитку в архітектурно-будівельній галузі.

Розділ «Загальні положення» передбачає огляд загальних теоретичних відомостей про об'єкт проектування, особливості функціонально-планувальної та об'ємно-просторової структури, типологічної класифікації об'єктів споріднених за функціональним призначенням, визначення місця об'єкту в загальній типологічній структурі. Загальні положення є оглядово-аналітичним розділом кваліфікаційної роботи, основна мета якого визначення сучасних тенденцій і характеристик щодо об'єкту проектування на основі аналізу літературних джерел, професійної та наукової літератури, інтернет-ресурсів, каталогів архітектурних проєктів за тематикою кваліфікаційної роботи. В даному розділі необхідно також визначити державні будівельні норми і стандарти, які регламентують проектування визначеного об'єкту, виявити містобудівні, об'ємно-планувальні, протипожежні вимоги, вимоги щодо енергоефективності, екологічності, інклюзивності та безпеки. Доцільно представити короткий огляд вітчизняної та зарубіжної практики проектування, будівництва та експлуатації об'єктів за тематикою кваліфікаційної роботи. Таким чином в даному розділі основними складовими є:

- архітектурно-планувальна та об'ємно-просторова організація;
- типологічна класифікація;
- аналіз вимог щодо проектування об'єкту;
- огляд досвіду проектування.

Розділ «Містобудівні рішення» передбачає обґрунтування основних креслень містобудівної частини, а саме: ситуаційної схеми, опорного плану, функціонально-композиційної схеми, генерального плану. Необхідно описати та обґрунтувати місце розміщення об'єкту в структурі населеного пункту або ландшафтного середовища, проаналізувати функціональну структуру оточуючої забудови та сусідніх територій. Аналіз функціонально-композиційної схеми передбачає визначення основних композиційних осей, точок найбільш виразного зорового сприйняття об'єкту, видового фронту. Важливо проаналізувати існуючу містобудівну документацію з метою відповідності призначення об'єкту функціональній зоні забудови, визначеній генеральним планом населеного пункту (житловій, громадській, рекреаційній тощо). Визначається також розміщення об'єкту по відношенню до основних фокусів тяжіння: центру населеного пункту, транспортних вузлів, закладів повсякденного обслуговування населення. Обґрунтовується місце розміщення

об'єкту на ділянці у відповідності до містобудівних, протипожежних та санітарно-гігієнічних вимог: розміщення по відношенню до червоних ліній вулиць, водоохоронних зон, зон регулювання забудови, побутові та протипожежні розриви між будівлями тощо.

При вирішенні генерального плану необхідно обґрунтувати функціональне зонування території, місце розміщення та конфігурацію об'єкту (об'єктів) на ділянці, місце розміщення та розрахунок автостоянок, місць для відпочинку, господарських та розворотних майданчиків, визначити основні пішохідні підходи та транспортні під'їзди до будівлі (будівель). Необхідною умовою є врахування відсотку забудови та відсотку озеленення території у відповідності з нормами проектування. Визначаються кількісні параметри щодо нормованих площ у відповідності до ДБН Б 2.2-12:2019 «Планування і забудова територій» [10], розраховуються техніко-економічні показники до генерального плану (таблиця 1). Таким чином, розділ містобудівні рішення включає наступні складові елементи:

- аналіз містобудівного вирішення об'єкту;
- аналіз вирішення генерального плану ділянки;
- техніко-економічні показники до генерального плану

Таблиця 1. Техніко – економічні показники до генплану

<i>Найменування</i>	<i>Одиниця виміру</i>	<i>Кількість</i>
Площа ділянки	м ²	
Площа забудови	м ²	
Площа твердих покриттів	м ²	
Площа майданчиків	м ²	
Площа озеленення	м ²	
Відсоток забудови	%	
Відсоток озеленення	%	

Розділ «Архітектурно-планувальні рішення» передбачають обґрунтування образно-композиційного та функціонально-планувального вирішення об'єкту проектування. Обґрунтування образно-композиційного рішення включає опис загальної об'ємно-просторової ідеї: концепцію пошуку загальної форми та конфігурації об'єкту, стилістику, принципи формоутворення. Об'ємно-просторове рішення включає проблематику масштабності у співвідношенні до оточуючої забудови та ландшафту, врахування існуючої стилістики забудови, колористики, поверховості об'єктів, розташованих поруч з ділянкою проектування, особливості ландшафту (рельєф, зелені насадження,

тощо). Доцільно обґрунтувати яким чином об'єкт інтегровано в структуру існуючого містобудівного або ландшафтного середовища: вписано в структуру існуючої забудови чи навпаки протиставлено на контрасті. При обґрунтуванні образно-композиційного вирішення об'єкту слід зазначити які саме прийоми композиційного вирішення застосовано: симетрія чи асиметрія, домінування вертикальних чи горизонтальних членувань, метрична чи ритмічна організація фасадних площин, компактна чи ускладнена пластична конфігурація, статична чи динамічна форма.

Архітектурно-планувальні рішення передбачають обґрунтування функціональної структури об'єкту проєктування. При розробці архітектурно-планувального рішення завдання полягає у формуванні функціональної структури об'єкту, яка б максимально задовольнила потребу в конкретній діяльності (житловій, виробничій, рекреаційній, побутовій, торговій, тощо). Функціональна структура архітектурного об'єкту, що проєктується має бути залежною від структури навколишнього середовища і створювати з ним єдине ціле. Основою функціонально-планувальної організації є групування приміщень, що поєднуються за їх функціональним призначенням по блокам. Диференціація будівлі на функціональні блоки (зони) та їх структура дає змогу максимально оптимально сформувати архітектурно-планувальну організацію, раціонально пов'язати блоки один з одним.

До загальних (характерних для більшості архітектурних об'єктів) функціональних груп приміщень (блоків) належать:

- вхідні групи (тамбури, вестибюлі, холи, передпокої, гардеробні);
- групи приміщень основного призначення (квартири, торгові зали, аудиторії, навчальні класи тощо);
- групи підсобних і допоміжних приміщень, (санітарні вузли, комори, технічні приміщення);
- захисні укриття;
- горизонтальні комунікації (коридори, фойє, галереї, рекреації);
- вертикальні комунікації (сходи, ліфти, ескалатори).

При обґрунтуванні архітектурно-планувального вирішення житлових та громадських будинків необхідно керуватися нормами, що визначають санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги, вимоги інклюзивності, вимоги до окремих елементів будівель тощо. Основними нормативними документами (що є характерними для більшості архітектурних об'єктів є: ДБН Б 2.2-15:2019 «Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення» [11] (для житлових будівель), ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди. Основні положення» [12] (для громадських будівель), ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна

безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги» [13] (протипожежні вимоги). ДБН. В2.2- 40:2018: «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» [14], ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту» [15]. Для різних типів громадських будівель існують окремі норми, які регламентують вимоги до їх проектування, зокрема: готелів, культурно-дозвіллевих закладів, закладів харчування, закладів охорони здоров'я, закладів освіти, спортивно-оздоровчих закладів тощо.

В розділі архітектурно-планувальних рішень розраховуються техніко-економічні показники до будівлі (таблиця 2).

Таким чином, структура розділу «Архітектурно-планувальні рішення» включає наступні складові елементи:

- об'ємно-просторова та образно-композиційна організація;
- функціонально-планувальна організація;
- техніко-економічні показники будівлі

Таблиця 2. Техніко – економічні показники будівлі

<i>Найменування</i>	<i>Одиниця виміру</i>	<i>Кількість</i>
Площа забудови	м ²	
Загальна площа	м ²	
Корисна площа	м ²	
Будівельний об'єм	м ³	
Поверховість	поверхів	

Розділ «Конструктивні рішення» передбачає опис конструктивної схеми, прийнятої в процесі проектування архітектурного об'єкту, а саме: основних несучих конструкцій (колон, стін), перегородок, сходів, перекриттів, покриттів, вікон, дверей, підлоги, внутрішнього та зовнішнього оздоблення. В даному розділі необхідно охарактеризувати несучі конструкції будівлі, огорожуючі конструкції, будівельні та оздоблювальні матеріали, провести теплотехнічний розрахунок зовнішнього огородження.

Вибір конструктивної схеми визначається об'ємно-просторовою структурою, композиційним задумом, функціональним призначенням та планувальним вирішенням будівлі. Найпоширенішими схемами конструктивного вирішення є каркасна (збірна і монолітно-каркасна), система поперечних і повздовжніх несучих стін, комбінована система (сполучає несучі стіни і каркас). Можливе також застосування елементів збірного будівництва й монолітного зведення будівлі. Перекриття зальних приміщень вирішують у великопрогінних конструкціях (розміри прогонів 9,12,18, 24 м).

Широке розповсюдження в будівництві безкаркасних житлових та громадських споруд мають місцеві матеріали (переважно цегла та природні камені), які дають можливість створити своєрідний архітектурний образ усієї будівлі та окремих деталей. Конструктивні системи на основі місцевих матеріалів прості й економічні в будівництві, однак вони мало механізовані, потребують великих обсягів ручної праці, тому в останні роки в будівництві перевага віддається індустріальним збірним конструкціям на основі каркасних систем, особливо при будівництві громадських будівель і споруд.

Каркасний метод будівництва дає можливість індустріалізувати монтажні роботи, прискорити їх виконання. Однак головна перевага каркасних будинків – їх гнучкість та універсальність, можливість перепланування внутрішнього середовища.

Каркасні будинки можуть бути збірними або споруджуватись на основі монолітних будівельних технологій. Каркасні системи дають можливість проектувати різні архітектурно-композиційні рішення, створювати динамічні структури, консольні виступи, використовувати ефективні енергозберігаючі зовнішні навісні огорожувальні стіни. Каркас дозволяє піднімати будинок на колонах, звільняючи весь простір або частину першого поверху, що ефективно застосовується в різних типах споруд громадського або багатофункціонального призначення. Каркасні системи добре поєднуються з великопрогінними структурами для покриття зальних приміщень, такими як балки, рами, ферми різноманітної конфігурації, арки, сітчасті покриття, просторові конструкції (склепіння, куполи, оболонки, вантові покриття).

При обґрунтуванні конструктивних рішень зазначається які саме огорожувальні матеріали і конструкції застосовуються в будівлі (зовнішні стіни, покриття, перекриття, системи суцільного скління), а також, які будівельні матеріали використовуються для зовнішнього та внутрішнього оздоблення будівлі. При розробці архітектурного проєкту необхідно застосовувати енергоефективні та екологічні будівельно-оздоблювальні матеріали, що відповідають вимогам екологічності, енергоефективності і пожежної безпеки.

До конструктивного розділу входить теплотехнічний розрахунок зовнішньої огорожувальної конструкції стіни. Приклад теплотехнічного розрахунку наведено нижче. Визначено наступні вихідні дані:

- район будівництва – м. Суми;
- призначення будівлі – адміністративна будівля;
- виробі теплоізоляційні (утеплювач) – мінеральна вата на основі базальтового волокна $\rho=100 \text{ кг/м}^3$.

Виконується раціональний підбір конструкції зовнішньої стіни, виходячи з вимог статичної та механічної стійкості, естетичності, надійності в експлуатації та можливості бази будіндустрії, місцевих архітектурно-будівельних традицій.

Приймається наступний конструктивний склад стіни:

- тонкошарова гіпсова штукатурка – $\delta_1 = 10$ мм, $\rho_1 = 1000$ кг/м³;
- газобетон – пр $\delta_2 = 300$ мм, $\rho_2 = 500$ кг/м³;
- утеплювач – вироби з базальтової мінеральної вати – $\delta_{ут} = ?$ (потрібно визначити теплотехічним розрахунком), $\rho_{ут} = 100$ кг/м³;
- модифікований мінеральний тонкошаровий декоративний шар, армований склосіткою – $\delta_4 = 10$ мм, $\rho_4 = 1600$ кг/м³.

Прийнята конструкція зовнішньої стіни вказана на рисунку 1.

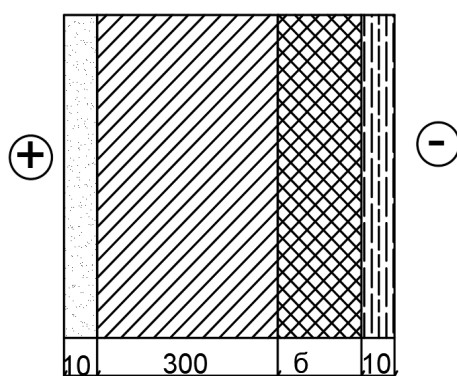

Рис. 1. Прийнята конструкція зовнішньої стіни

За дод. В табл. В.2 ДБН В.2.6-31:2021 визначається розрахункова температура внутрішнього повітря – $t_{в}=20^{\circ}\text{C}$ [16].

За дод. В табл. В.2 ДБН В.2.6-31:2021 визначається розрахункова відносна вологість внутрішнього повітря – $\phi_{в}= 55\%$ [16].

За дод. В табл. В.1 ДБН В.2.6-31:2021 визначається тепловологісний режим приміщення – нормальний.

За дод. К ДБН В.2.6-31:2021 визначаються вологісні умови експлуатації матеріалу в огорожувальній конструкції – Б [16].

За табл. А.1 ДСТУ Б В.2.6-189:2013 визначаються розрахункові коефіцієнти теплопровідності матеріалів шарів огорожувальної конструкції:

- гіпсовий розчин - $\lambda_1=0,35$ Вт/(м·К);
- газобетон – $\lambda_2=0,12$ Вт/(м·К);
- утеплювач - мінеральна вата - $\lambda_3= 0,042$ Вт/(м·К);
- штукатурка зовнішня - модифікований мінеральний розчин - $\lambda_4=0,93$ Вт/(м·К).

За дод. Б ДБН В.2.6-31:2021 визначається температурна зона району будівництва – І [16].

За табл. 3 ДБН В.2.6-31:2021 визначається мінімально-допустиме значення опору теплопередачі огорожувальної конструкції R_{qmin} , для І температурної зони: $R_{qmin}=4,0 \text{ м}^2 \cdot \text{К/Вт}$ [16].

За табл. 3 ДБН В.2.6-31:2021 визначається допустима за санітарно-гігієнічними вимогами різниця між температурою внутрішнього повітря і температурою внутрішньої поверхні огорожувальної конструкції $\Delta t_{ce} = 5^\circ\text{C}$ [16].

Визначаємо необхідну товщину утеплювача виходячи з вимог виконання мінімально-допустимого значення опору теплопередачі огорожувальної конструкції за формулою:

$$\delta_{yt} = \lambda_{yt} \cdot (R_{qmin} - 1/\alpha_v - 1/\alpha_z - \delta_1/\lambda_1 - \delta_2/\lambda_2 - \delta_4/\lambda_4)$$

Отже, для прийнятої конструкції:

$$\delta_{yt} = 0,042 \cdot (4,0 - 1/8,7 - 1/23 - 0,01/0,35 - 0,3/0,12 - 0,01/0,93) = 0,055 \text{ м}$$

$\alpha_v = 8,7 \text{ Вт/(м}^2 \cdot \text{К)}$ - коефіцієнт тепловіддачі внутрішньої поверхні огорожувальної конструкції, приймається за дод. Е ДБН В.2.6-31:2021 [16];

$\alpha_z = 23 \text{ Вт/(м}^2 \cdot \text{К)}$ - коефіцієнт тепловіддачі зовнішньої поверхні огорожувальної конструкції, приймається за дод. Е ДБН В.2.6-31:2021 [16].

Приймаємо товщину утеплювача $\delta_{yt} = 60 \text{ мм}$.

Таким чином розділ «Конструктивні рішення» включає наступні складові частини:

- характеристика несучих та огорожуючих конструкцій будівлі;
- характеристика будівельних та оздоблювальних матеріалів;
- теплотехнічний розрахунок зовнішньої огорожуючої конструкції.

Розділ «Інженерний благоустрій та ландшафтна організація території» – розділ пояснювальної записки кваліфікаційної роботи, де обґрунтовані проєктні рішення щодо благоустрою, транспортного обслуговування, озеленення та ландшафтно-організаційної ділянки у відповідності з функціональним призначенням об'єкту.

В аспекті інженерного благоустрою необхідно визначити основні характеристики ділянки: місце її розміщення, рельєф, зв'язок з транспортними і пішохідними шляхами населеного пункту, зв'язок з існуючими міськими мережами та комунікаціями. Необхідно обґрунтувати транспортний зв'язок ділянки з центром населеного пункту, основними комунікаційними транспортними вузлами. Важливо визначити типи вулиць і доріг, що примикають до ділянки проєктування, встановити їх параметри, побудувати їх поперечні профілі. При необхідності обґрунтувати доцільність проєктування

додаткових вулиць, проїздів та під'їздів до будівель, слід побудувати їх поперечні профілі. При проєктуванні проїздів та під'їздів необхідно враховувати нормативні вимоги (зокрема ДБН Б 2.2-12:2019 «Планування і забудова територій» [10], ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів» [17]), де наведено мінімальну ширину проїздів, необхідність влаштування роз'їздних майданчиків, параметри елементів поперечних профілів, тощо. Визначення категорій вулиць є необхідним для обґрунтування відстані між будівлями та червоними лініями. Важливим завданням є проєктування автостоянок та розвортних майданчиків на ділянці з урахуванням мінімізації перетинів пішохідних і транспортних шляхів. Автостоянки проєктуються за розрахунком в залежності від типу архітектурного об'єкту, а також вбудовуються в структуру будівель (як правило підземний паркінг) з урахуванням нормативних вимог. При проєктуванні автостоянок необхідно враховувати відстань до будівель (в залежності від типу будівлі), а також вимоги для маломобільних груп населення.

Благоустрій та ландшафтна організація передбачає формування ландшафту та озеленення території таким чином, що дозволить отримати максимально комфортне оточуюче середовище. У відповідності до норм проєктування для кожного типу будівель і споруд передбачається нормований мінімальний показник озеленення території. Необхідно обґрунтувати доцільність формування шумозахисних смуг. Розділ ландшафтно-організації території включає: загальні відомості, опис функціонального зонування та ландшафтно-композиційної організації ділянки, визначення основних майданчиків, прийомів та елементів благоустрою ділянки. Зазначається основний посадковий матеріал та елементи благоустрою, що будуть застосовані на ділянці проєктування.

Висновки містять стислий виклад найбільш важливих практичних результатів, одержаних у результаті виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи. Висновки мають відображати розв'язання основних завдань, які були визначені на початку виконання кваліфікаційної роботи. У висновках має міститися короткий виклад основних тематичних складових роботи. Висновки є важливою частиною кваліфікаційної роботи, які повинні демонструвати її значення для визначених завданням умов містобудівного або ландшафтного середовища.

Список використаних джерел повинен відображати обізнаність здобувача з визначеною ним тематикою, тому має містити не менше 20 джерел. При написанні кваліфікаційної роботи необхідно посилалися на джерела, з яких запозичені ідеї, проєктні розробки, фактичні та теоретичні дані, окремі результати та інша інформація.

До списку використаних джерел слід включати чинні державні будівельні норми та стандарти, інструкції та інші нормативні документи, каталоги архітектурних проєктів, довідники, підручники, посібники, монографії, наукові статті в періодичних виданнях та збірниках наукових праць, матеріали й тези наукових конференцій, електронні ресурси з мережі Internet, публікації іноземних авторів, а також інші літературні джерела, що використовувалися у процесі розробки кваліфікаційної роботи. До всіх використаних джерел мають бути посилання (номер джерела зазначається в квадратних дужках). Цитування оформлюється згідно вимог – у лапках із зазначенням джерела та сторінки.

Список використаних джерел складається в алфавітному порядку прізвищ перших авторів та назв робіт або за порядком появи посилань у тексті. Бібліографічний опис джерел у списку складають відповідно до чинного стандарту [18].

Додатки (за необхідності) можуть включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи бакалавра: ілюстративні матеріали, таблиці з нормативних документів, ескізи замальовки, фотофіксацію місця проєктування, опорні та вихідні матеріали з місця проєктування (топогеодезична зйомка, схеми, карти, супутникові знімки), авторські статті, впровадження тощо.

Додатки розміщують після списку використаних джерел у порядку появи посилань у тексті роботи, з урахуванням їх змісту та загальної логічної структури. Кожний додаток починається з нової сторінки.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

4.1. Загальні вимоги щодо оформлення графічної частини та пояснювальної записки

Оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра здійснюється з використанням комп'ютерної техніки і повинно відповідати вимогам до звітів про НДР (ДСТУ 3008-2015 Державний стандарт України. Документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення) [18] та правилам виконання архітектурно-будівельних робочих креслень (ДСТУ 9243.7:2023) [9].

Графічна частина виконується за допомогою комп'ютерної техніки в середовищі спеціалізованих програмних комплексів (наприклад Graphisoft Archicad, Autodesk AutoCAD, Autodesk Revit тощо) призначених для розробки

архітектурно-будівельних креслень, тривимірного моделювання та візуалізації, відповідно до чинних стандартів (ДСТУ 9243.7:2023) [9].

Усі креслення графічної частини кваліфікаційної роботи виконуються у масштабах (М 1:50, М 1:100, М 1:200, М 1:400, М 1:500, М 1:1000, М 1:2000, М 1:5000, М 1:10000) і оформлюються на форматі 2523x1188 мм та друкуються в кольоровому вирішенні (див. приклад в *Додатку Г*). В нижньому правому куті графічної частини ставиться кутовий штамп за зразком *Додатку Д* з підписами автора роботи, керівника, консультантів. Розмір шрифтів та графічних зображень повинен забезпечувати можливість їх сприйняття з відстані 3...5 метрів. Додатково графічна частина подається в електронному вигляді з метою її відображення під час захисту на проекторі.

Текст пояснювальної записки кваліфікаційної роботи оформлюється за допомогою комп'ютера з використанням текстового редактора Microsoft Word і друкується на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 шрифтом Times New Roman, кегль 14 з міжрядковим інтервалом 1,5. Поля тексту встановлюються: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм. Текст має бути вирівняний рівномірно по ширині сторінки, щільність тексту повинна бути однаковою. Усі сторінки нумеруються, починаючи з першої сторінки змісту. Титульний аркуш, завдання, та анотації не нумеруються [7]. Текст кваліфікаційної роботи переплітається в один том. Приклад оформлення фрагменту тексту наведений в *Додатку Е*.

Заголовки структурних частин роботи: ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТОК А, ДОДАТОК Б та інші друкують угорі сторінки великими літерами напівжирним шрифтом по центру сторінки. Назви розділів друкуються таким же чином у наступному рядку. Номери та заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу або по центру сторінки. Крапки в кінці заголовків не ставлять. Між заголовком та текстом залишається відстань розміром у половину або цілий рядок. Текст кожного розділу пояснювальної записки починається з нової сторінки; тексти підрозділів розміщуються один за одним на поточній сторінці. Перед заголовком підрозділу пропускають один рядок. Заголовок підрозділу, який потрапив униз сторінки і виявився відірваним від тексту підрозділу, переноситься на наступну сторінку.

Нумерація. Сторінки, розділи, підрозділи, рисунки, таблиці та формули нумеруються арабськими цифрами, починаючи з першої сторінки змісту. Номери сторінок проставляються в правому нижньому куті, або по центру сторінки.

Таблиці, ілюстрації та формули нумерують у межах розділу чи додатку. При посиланнях у тексті роботи номери рисунків (зображень) і таблиць вказують після слова «рисунок» чи «рис.», «таблиця» чи «табл.», наприклад: «Табл. 2.3», «Рис. 3.2». Окрім порядкового номера, кожен рисунок і кожна таблиця повинні мати назву, яка коротко відображає їх зміст.

Додатки (при наявності) позначають літерами українського алфавіту за винятком літер І, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад: «ДОДАТОК А». Кожен додаток розпочинається з нової сторінки і повинен мати заголовок, оформлений аналогічно заголовку розділу.

Таблиці використовуються для подання та систематизації цифрових і текстових даних. Верхня частина («шапка») таблиці містить заголовки граф, які повинні бути змістовними і лаконічними. Кожна таблиця повинна мати назву, яку друкують над нею по центру симетрично до тексту. Номер таблиці друкується перед її назвою (наприклад: Таблиця 3.1. Техніко-економічні показники будівлі) – як це показано в *Додатку Е*. При переносі частини великої таблиці на наступний аркуш над її продовженням із правого боку сторінки пишуть слова «Продовження таблиці» та її номер, далі повторюють «шапку» і розміщують наступні рядки таблиці. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті роботи. Кожна таблиця обов'язково повинна згадуватися в тексті пояснювальної записки.

Ілюстрації використовуються для наочного відображення важливої інформації за темою кваліфікаційної роботи. Ілюстраціями можуть бути: фотографії аналогів архітектурно-містобудівних об'єктів, рисунки, ескізи, креслення, схеми тощо. Кожна ілюстрація повинна відповідати послідовності викладу матеріалу, згадуватися та описуватися в тексті пояснювальної записки. Посилання на ілюстрації, як правило, дають у вигляді виразу у круглих дужках, наприклад: «наведено приклад архітектурного вирішення будівлі житлового комплексу» (рис. 1.3), або «на рисунку 3.2 показано конструктивне вирішення будівлі». Під кожною ілюстрацією робиться підпис, який містить такі основні елементи: слово «Рис.», порядковий номер ілюстрації (номер розділу та номер ілюстрації в розділі арабськими цифрами з крапкою між ними), назву ілюстрації (текст із стислою характеристикою зображення). Приклад оформлення рисунка та його підпису наведено в *Додатку Е*. Ілюстрації розміщуються безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Примітки можуть містити довідки й пояснення до таблиць, ілюстрацій чи тексту кваліфікаційної роботи і розміщуються відповідно під таблицею (рисунком) чи під текстом внизу сторінки. Після слова «Примітки» ставлять

двокрапку та друкують текст приміток у порядку їх нумерації. Тексти приміток можна виділяти шрифтом, наприклад, курсивом.

Правила цитування та посилання у тексті. Для відтворення матеріалу використаних джерел роботи та забезпечення вимог наукової етики у тексті кваліфікаційної роботи вміщують посилання [19]. Посилання роблять після закінчення цитування джерела або після узагальненого викладу даних, запозичених з конкретного джерела (джерел). Посилання на літературні джерела виконуються за порядковим номером у списку використаних джерел, виділеним квадратними дужками, наприклад: «... роботи [2], [4...7, 12]», «... у статті [2]...».

4.2. Порядок рецензування кваліфікаційної роботи

Здобувач освіти в обов'язковому порядку має отримати зовнішню рецензію на кваліфікаційну роботу.

Зовнішніми рецензентами можуть бути стейкхолдери ОПП, науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти, провідні фахівці організацій архітектурно-будівельної галузі, проектних, науково-дослідних інститутів та організацій фахова кваліфікація яких відповідає спеціальності випускників.

У рецензіях обов'язково мають бути зазначені наступні складові:

- прізвище, ім'я та по батькові здобувача;
- тема кваліфікаційної роботи;
- актуальність теми кваліфікаційної роботи;
- висновок про ступінь відповідності виконання роботи завданню;
- структура та логіка викладення матеріалу;
- теоретична база та використані джерела;
- практична значущість дослідження;
- загальний рівень та самостійність виконання кваліфікаційної роботи;
- зауваження;
- висновок та оцінка роботи.

Рецензент кваліфікаційної роботи докладно ознайомлюється зі змістом роботи та надає рецензію у друкованому вигляді у визначені графіком терміни.

Підпис рецензента має супроводжуватись розшифруванням його прізвища, ім'я, по-батькові, посади, наукового ступеня, вченого звання. Здобувач освіти під час захисту кваліфікаційної роботи має дати відповіді на всі коментарі та побажання рецензента. Форма рецензії наведена в *Додатку Ж*.

5. ВИМОГИ ДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політику, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності в Сумському НАУ регулюються нормативними документами, які знаходяться у вільному доступі на сайті університету, зокрема: Кодекс академічної доброчесності (<https://surl.li/idpqnl>) [20]; Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (<https://bit.ly/2TNvfe0>) [21]; Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність (<https://surl.li/xylvyp>) [4]. Створена також Комісія з академічної етики.

Кваліфікаційна робота підлягає перевірці на наявність текстових запозичень відповідно до процедури, передбаченої Положенням про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті [4]. Результати перевірки відображаються у протоколі та/або звіті про результати перевірки. Узагальнений звіт про результати перевірки оприлюднюється на офіційному сайті університету.

Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності виступає сервіс StrikePlagiarism.com (договір № 18-3-3 від 18.03.2019 року), через який проводиться перевірка на наявність текстових запозичень на основі бази даних університету, баз програми обміну, бази RefBooks або загальнодоступних інтернет-ресурсів. По завершенню процесу перевірки текстів на плагіат, включаючи повторну перевірку (за необхідності), сформовані звіти подібності відповідальна особа факультету в обов'язковому порядку надає адміністратору антиплагіат-системи університету.

При перевірці кваліфікаційних робіт системою Strikeplagiarism.com особа, яка здійснює перевірку, приймає роботу до захисту / пропускає до друку якщо:

- робота не містить запозичень більше 50% першого коефіцієнту;
- робота не містить запозичень більше 5% 2-го коефіцієнту, від 5 до 10% пишеться обґрунтування Експертною радою;
- всі цитати правильно позначені, відображені в списку літератури – коефіцієнт цитувань є допоміжним;
- робота не містить ніяких маніпуляцій з алфавітом, заміни букв, прихованого тексту і т.д. [4].

Виявлені у тексті запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);

- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформленими цитуваннями;
- самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах), якщо воно допускається редакційною політикою видання [4].

Перевірка рукописів кваліфікаційних робіт на академічний плагіат проводиться на підставі заяви здобувача вищої освіти. Кваліфікаційна робота для перевірки на плагіат надається здобувачами вищої освіти в електронному вигляді.

Перед перевіркою на академічний плагіат здобувач вищої освіти (автор кваліфікаційної роботи) в термін не пізніше 15 календарних днів перед засіданням ЕК:

- готує файл кваліфікаційної роботи у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат (підтримуються формати файлів .doc, .docx, .pdf, .odt, які не містять елементів захисту);

- може перевірити кваліфікаційну роботу за допомогою безкоштовних програм чи сервісів і ознайомити з результатами перевірки керівника кваліфікаційної роботи;

- подає готовий файл завершеної кваліфікаційної роботи відповідальній особі від факультету або кафедри.

Перевірка здійснюється в термін не більше 5 календарних днів. Результат перевірки – звіти подібності передаються на випускові кафедри (для Експертної ради та наукового керівника). Експертна рада ухвалює рішення щодо допуску до захисту студентів, кваліфікаційні роботи яких мають рівень оригінальності тексту за показником КП2 не більше 60%. Рішення оформлюється у письмовій формі та подається на кафедру не пізніше ніж протягом 3 календарних днів [4].

Роботи, у яких рівень оригінальності тексту за показником КП2 становить від 10% до 60%, повертаються студенту на доопрацювання строком не більше 3 календарних днів. Після усунення зауважень робота повторно подається на перевірку, яка здійснюється упродовж 3 календарних днів.

Якщо рівень текстових запозичень у кваліфікаційній роботі за показником КП2 перевищує 60%, і ці запозичення не містять належних посилань на джерела та не належать до раніше опублікованих наукових праць автора, така робота вважається недопустимою до захисту та підлягає дискваліфікації [4].

За всі відомості, що викладені в кваліфікаційній роботі, за використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її написання, обґрунтованість висновків та положень, що в ній захищаються, несе відповідальність безпосередньо здобувач освіти, що є автором кваліфікаційної роботи.

6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Перед початком виконання кваліфікаційної роботи розробляється та затверджується графік з контрольними датами, термінами її перевірки на плагіат, попереднім захистом на випускаючій кафедрі та поданням до деканату. Згідно затвердженого графіку за два тижні до початку роботи ЕК затверджена кваліфікаційна робота повинна бути передана до деканату факультету.

Захист кваліфікаційної бакалаврської роботи проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Склад комісії затверджується наказом ректора СНАУ. Комісія включає голову ЕК та не менше трьох членів комісії. Захист є відкритим, тому присутніми можуть бути інші студенти різних курсів, запрошені роботодавці і стейкхолдери ОПП, інші бажаючі. До захисту допускається кваліфікаційна робота, яка успішно пройшла перевірку на плагіат.

Завдання студента полягає у підготовці короткої змістовної доповіді. Час виступу одного студента з доповіддю не повинен перевищувати 10 хвилин. Виступ повинен бути змістовним, послідовним з визначенням конкретних результатів кваліфікаційної роботи.

Перед захистом графічну частину кваліфікаційної роботи (роздруковану на форматі 2523x1188 мм) розміщують на показовому стенді (додатково на проекторі демонструється графічна частина в електронному вигляді), пояснювальну записку надають голові та членам екзаменаційної комісії для ознайомлення. Секретар екзаменаційної комісії оголошує прізвище та ім'я здобувача освіти, керівника, рецензента та тему кваліфікаційної роботи і запрошує студента до захисту.

Доповідь має містити:

- *Вступ*: окреслюється мета та завдання роботи, визначається актуальність теми в цілому та для конкретної містобудівної ситуації зокрема;

- *Містобудівне рішення*: обґрунтовується місце розташування об'єкту проектування, проводиться короткий аналіз функціональної структури навколишнього середовища, пояснюються містобудівні обґрунтування щодо конфігурації об'єкту, взаємного розташування відносно сусідніх об'єктів, визначаються основні функціональні зони, транспортні під'їзди та пішохідні підходи до будівлі на генеральному плані;

- *Об'ємно-просторове рішення*: обґрунтовується концепція образно-композиційного вирішення, визначаються параметри, габарити, поверховість будівлі, визначається стилістика, взаємозв'язок образного вирішення будівлі з навколишніми об'єктами або ландшафтними утвореннями, пояснюється колористичне рішення об'єкту;

- *Архітектурно-планувальне вирішення*: обґрунтовуються функціонально-планувальні рішення на основі опису планів поверхів, визначаються основні функціональні блоки та приміщення в них, пояснюються рішення горизонтальних та вертикальних комунікацій з урахуванням протипожежних нормативних вимог, вимог щодо інклюзивності та безпеки;

- *Конструктивні рішення*: коротко обґрунтовується загальне конструктивне вирішення будівлі, визначаються основні несучі та огорожувальні конструкції, покриття і перекриття, їх основні планувальні параметри, конструкція зовнішньої стіни, окреслюються основні види оздоблювальних матеріалів,.

- *Інженерний благоустрій і ландшафтна організація території*: проводиться короткий опис вирішення благоустрою території, визначаються основні пішохідні і транспортні шляхи на ділянці, елементи благоустрою території.

- *Вирішення інтер'єрів приміщень*: коротко описуються прийоми та засоби, особливості колористичного і світлового вирішення інтер'єрів приміщень запроектованої будівлі, визначаються основні оздоблювальні матеріали, що застосовуються в інтер'єрі.

В процесі доповіді при розгляді кожного питання студент має демонструвати на графічній частині, розроблені проєктні рішення, використовуючи при цьому указку.

Додатково (за бажанням) студентом може бути надана відео презентація запропонованого проєктного рішення.

Після завершення доповіді члени ЕК та присутні на захисті, можуть ставити запитання з метою визначення рівня підготовки студента, або для уточнення змісту доповіді і проєктного рішення. По закінченню відповідей на запитання членів ЕК зачитується рецензія. При наявності зауважень рецензента здобувач повинен дати аргументовану відповідь. Після цього зачитується відгук керівника, в якому дається оцінка роботи здобувача за період виконання кваліфікаційної роботи. Під час захисту ведеться протокол засідання ЕК. Окремо відзначається думка членів ЕК про практичну цінність і рекомендації щодо використання пропозицій та розробок автора. Загальний час захисту кваліфікаційної роботи бакалавра складає 20-25 хвилин на одного студента.

Після обговорення підсумків захисту на закритому засіданні ЕК виносяться її рішення та виставляються оцінки. У разі незгоди між членами ЕК щодо підсумкової оцінки, кінцеве оцінювання проводиться шляхом відкритого голосування більшістю членів ЕК. При неможливості визначення більшості при

оцінюванні, вирішальним є рішення голови ЕК. Рішення оголошує голова комісії у день захисту.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінка за підсумкову кваліфікаційну роботу студентів РВО «Бакалавр» виставляється як комплексна оцінка за графічну частину, пояснювальну записку, доповідь і відповіді на питання, поставлені після доповіді. Оцінка за кваліфікаційну роботу виставляється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і за системою оцінювання ECTS (A, B, C, D, E, FX). Відповідність систем оцінювання знань наведена в таблиці 3.

Таблиця 3. Шкала оцінювання: національна та ECTS.

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	дуже добре
75-81	C	добре
69-74	D	задовільно
60-68	E	достатньо
42-59	FX	незадовільно – потрібно працювати перед тим, як отримати оцінку
0-41	F	незадовільно - необхідна серйозна подальша робота

Критерії нарахування балів за результат виконання кваліфікаційної роботи бакалавра наведені в таблиці 4.

Таблиця 1. Критерії нарахування студенту балів за результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.

Кількість балів	Критерії
90-100	Загальна композиція креслень, якість їх виконання є високою, містобудівні, об'ємно-просторові та архітектурно-планувальні рішення є чітко обґрунтованими, відповідають вимогам ДБН і ДСТУ. Студент вільно володіє спеціальною термінологією по тематиці кваліфікаційної роботи, демонструє вміння аналізувати, узагальнювати, робити висновки, може обґрунтувати власну точку зору, впевнено відповідає на всі додаткові запитання членів ЕК. Пояснювальна записка виконана

	на високому професійному рівні у відвідності до вимог.
82-89	Загальна композиція і якість виконання креслень на достатньо високому рівні, архітектурно-планувальні, образно-композиційні та містобудівні рішення розроблені на достатньо високому рівні у відповідності до вимог ДБН і ДСТУ. Студент в достатньому обсязі володіє спеціальною термінологією, має вміння аналізувати, узагальнювати, обґрунтовувати власну точку зору, робити висновки, має деякі труднощі при відповідях на окремі запитання членів ЕК. В розділах пояснювальної записки є незначні неточності, але в цілому робота відповідає вимогам.
75-81	Загальна композиція і якість виконання креслень на рівні вище середнього, архітектурно-планувальні, образно-композиційні та містобудівні рішення в цілому відповідають вимогам ДБН і ДСТУ. Студент в достатньому обсязі володіє спеціальною термінологією, має вміння аналізувати, узагальнювати, обґрунтовувати власну точку зору, але має труднощі при відповідях на окремі запитання членів ЕК. В розділах пояснювальної записки є неточності, але в цілому робота відповідає вимогам
69-74	Загальна композиція і якість виконання креслень на достатньому рівні, архітектурно-планувальні, образно-композиційні та містобудівні рішення мають недоопрацювання, є несуттєві невідповідності вимогам ДБН і ДСТУ. Студент не достатньо професійно володіє спеціальною термінологією, не достатньо чітко аналізує, узагальнює та обґрунтовує власну точку зору, має труднощі при відповідях на запитання членів ЕК. В розділах пояснювальної записки є недоопрацювання.
60-68	Загальна композиція і якість виконання креслень на рівні нижче середнього, архітектурно-планувальні, образно-композиційні та містобудівні рішення мають помилки і невідповідності вимогам ДБН і ДСТУ. Студент не володіє спеціальною термінологією в достатньому обсязі, не чітко аналізує, узагальнює та обґрунтовує власну точку зору, має значні труднощі при відповідях на запитання членів ЕК. В розділах пояснювальної записки є суттєві недоопрацювання.
0-59	Кваліфікаційна робота виконана на низькому рівні, архітектурно-планувальні, образно-композиційні та містобудівні рішення мають суттєві помилки і недоробки, не відповідають

	вимогам ДБН і ДСТУ. Студент не володіє професійною термінологією, не вміє узагальнювати, аналізувати, робити висновки. Не відповідає на додаткові запитання членів ЕК. Розділи пояснювальної записки недоопрацьовані, мають суттєві помилки.
--	--

За результатами розгляду кваліфікаційної роботи бакалавра, доповіді студента і відповіді на поставлені запитання, екзаменаційна комісія виставляє відповідну кількість балів, яку заносять до загального протоколу засідання екзаменаційної комісії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 2145-VIII
2. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 1556-VII
3. Положення про організацію освітнього процесу у Сумському національному аграрному університеті [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://surl.li/syqtuu>
4. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://surl.li/xylvyp>
5. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.
6. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 191 Архітектура та містобудування галузі знань 19 Архітектура та будівництво для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України № 808 від 16.06.2020 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vyshcha/standarty/2020/06/17/191-Arkitekt.mistobud-bakalavr-VO-zatv.stand.01.11.pdf> 09.05.2022.pdf
7. Положення про кваліфікаційні роботи у Сумському національному аграрному університеті [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://surl.li/ttzyrv>
8. Освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування» за спеціальністю G17 «Архітектура та містобудування» РВО «Бакалавр» для 2025 р. набору /Укладачі: А.С. Бородай, Д.С. Бородай, О.М. Чередниченко, Н.М. Срібняк, Д.В. Строкач / СНАУ, Суми, 2025, 22 с.
9. Система проектної документації для будівництва. Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень: ДСТУ 9243.7:2023 [Чинний від 01.04.2024]. - Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2023,- 45 с. - (Національні стандарти України).
10. Планування та забудова територій : ДБН Б.2.2-12:2019. - [Чинний від 2019- 10-01]. – К.: Міністерство регіонального розвитку будівництва та житлово- комунального господарства України, 2019. – 177 с. – (Державні будівельні норми України).
11. Будівлі та споруди. Житлові будинки. Основні положення: ДБН В.2.2-15-2019. - [Чинний від 2019-12-01]. К.: Міністерство регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. – 41 с. – (Державні будівельні норми України)

12. Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення : ДБН В.2.2.-9:2018. - [Чинний від 2019-06-01]. – К. : Міністерство регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. – 43 с. – (Державні будівельні норми України).
13. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги: ДБН В.1.1-7:2016. – [Чинний від 2017-01-01]. – К. : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2016. – 39 с. – (Державні будівельні норми України).
14. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. ДБН. В.2.2-40:2018: офіц. вид., 2018 р. - Київ: Мінрегіон України, 2018р. - 70 с.
15. Захисні споруди цивільного захисту : ДБН В.2.2-5:2023. – [Чинний від 2023-11-01]. – К. : Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, 2023. – 106 с. (Державні будівельні норми України).
16. Теплова ізоляція та енергоефективність будівель : ДБН В.2.6-31:2021. – [Чинний від 2022-09-01]. – К. : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. – 23 с. – (Державні будівельні норми України).
17. Вулиці та дороги населених пунктів : ДБН В.2.3-5:2018. – [Чинний від 2018-09-01]. – К. : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018. – 61 с. – (Державні будівельні норми України)
18. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 [Чинний від 2016-07-01]. - Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016,- 17 с. - (Національні стандарти України).
19. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ : У Б А , 2016.
20. Кодекс академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://surl.li/idpqnl>
21. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському національному аграрному університеті [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://bit.ly/2TNvfE0>

Титульна сторінка кваліфікаційної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет будівництва та транспорту
Кафедра архітектури та інженерних вишукувань**

**До захисту допускається
Завідувач кафедри
архітектури та інженерних
вишукувань**

_____ підпис _____ Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
« ____ » _____ 202__ р

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

на тему: « _____ »

Виконав (ла)

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Група

Керівник

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Рецензент

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Бланк завдання кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет будівництва та транспорту
Кафедра архітектури та інженерних
вишукувань
Ступінь вищої освіти бакалавр
Спеціальність G17 «Архітектура та
містобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ:

завідувач кафедри
ім'я ПРІЗВИЩЕ

«___» _____ 202__р.

(підпис)

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Тема кваліфікаційної роботи _____
2. Керівник кваліфікаційної роботи _____
3. Строк подання здобувачем проєкту (роботи) _____
4. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи _____
5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки _____
6. Перелік графічного матеріалу _____

Керівник роботи

підпис

ім'я ПРІЗВИЩЕ

Завдання прийняв до виконання

підпис

ім'я ПРІЗВИЩЕ

Дата отримання завдання «___» _____ 202__р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів	Примітка
1			
2			
3			
...	...	...	...
...	...	...	...

Керівник роботи

підпис

ім'я ПРІЗВИЩЕ

Здобувач

підпис

ім'я ПРІЗВИЩЕ

*Зразок анотації кваліфікаційної роботи***АНОТАЦІЯ**

Прізвище, ім'я, по батькові здобувача, «Тема роботи».

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра з архітектури та містобудування за освітньою програмою «Архітектура та містобудування» зі спеціальності G17 «Архітектура та містобудування». Сумський національний аграрний університет, Суми, 202__.

Кваліфікаційна робота присвячена розробці архітектурного проєкту будівлі та обґрунтуванню містобудівного, архітектурно-планувального, об'ємно-просторового та конструктивного вирішення об'єкту. Місцем для розміщення об'єкту пропонується ділянка по вулиці Харківській у м. Суми. Кваліфікаційна робота присвячена актуальній проблемі проєктування будівель визначеного типу, що сприятиме позитивному впливу на місцеву економіку та формуванню сучасного архітектурного образу містобудівного середовища в центральній частині м. Суми. Графічна частину представлена архітектурним проєктом будівлі, що включає такі креслення: генплан міста, ситуаційна схема, генеральний план, плани поверхів будівлі, фасади будівлі, розрізи, експлікації приміщень, перспективні зображення екстер'єрів та інтер'єрів будівлі, які ілюструють архітектурно-містобудівне вирішення об'єкту. Пояснювальна записка кваліфікаційної роботи включає наступні розділи: актуальність теми, загальні положення, містобудівне рішення об'єкту, архітектурно-планувальне вирішення об'єкту, конструктивне вирішення об'єкту, інженерний благоустрій та ландшафтну організацію території та список літературних джерел. Результати кваліфікаційної роботи можуть бути використані в процесі архітектурного проєктування визначеного типу будівель.

Ключові слова: будівля, споруда, архітектурно-планувальне рішення, функціонально-планувальна організація, генеральний план, фасад, розріз, візуалізація.

ABSTRACT

Surname, first name, patronymic of the applicant, «Title of the work».

Qualification work for obtaining the bachelor's degree in Architecture and Urban Planning under the educational program "Architecture and Urban Planning" in the specialty G17 "Architecture and Urban Planning". Sumy National Agrarian University, Sumy, 202__.

The qualification work is devoted to the development of an architectural project of a building and to the justification of the urban planning, architectural and planning, spatial, and structural solutions of the object. The proposed location for the object is a plot on Kharkivska Street in the city of Sumy. The qualification work addresses a relevant issue of designing buildings of the specified type, which will contribute to a positive impact on the local economy and the formation of a modern architectural image of the urban environment in the central part of Sumy. The graphic section is presented by an architectural project of the building, which includes the following drawings: city master plan, situational scheme, general plan, floor plans, building facades, sections, room schedules, and perspective images of the building's exterior and interior, illustrating the architectural and urban planning solutions of the project. The explanatory note of the qualification work includes the following sections: relevance of the topic, general provisions, urban planning solution of the object, architectural and planning solution, structural solution, engineering improvement and landscape organization of the territory, and the list of literary sources. The results of the qualification work may be used in the process of architectural design of buildings of the specified type.

Keywords: building, structure, architectural and planning solution, functional and planning organization, general plan, facade, section, visualization.

Приклад оформлення графічної частини кваліфікаційної роботи РВО «Бакалавр»

Приклад оформлення кутового штампу кваліфікаційної роботи

55 mm							АРХ 2001			
							Кафедра архітектури та інженерних вишукувань			
	Зм.	Кітуч.	Арк.	№Док.	Підпис	Дата				
	Розробив	Іваненко І.І.					Односекційний житловий будинок з обслуговуванням на 54 квартири	Стадія	Аркуш	Аркушів
	Керівник	Бородай С.П.						КР	1	
	Консультант		Бородай С.П.				Сумський НАУ Факультет будівництва та транспорту			
						Ситуаційна схема М1:1000; генеральний план М1:500; роза вітрів; зонінг м. Суми; експлікація генплану; умовні позначення; фасад 1-11 М1:200; фасад А-Ж М1:200; фасад 11-1 М1:200; фасад Ж-А М1:200; Розріз 1-1 М1:200; план паркінгу М1:200; план першого поверху на відмітці ±0,000; план другого поверху на відмітці +3,900; план типового поверху на відмітці +10,000 М1:200; функціональне зонування поверхів; експлікація паркінгу; експлікація 1-го, 2-го та типового поверхів; перспективи				
185 mm										

*Приклад оформлення фрагменту тексту***РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ****1.1. Особливості формування тексту кваліфікаційної роботи**

Додаток містить приклад оформлення тексту пояснювальної записки, у тому числі форматування й розміщення тексту на сторінці, написання й розміщення таблиць та ілюстрацій. Таке оформлення є загальноприйнятим, і його слід дотримуватися при виконанні кваліфікаційної бакалаврської роботи. Поміщений у додатку короткий приклад тексту є зразком оформлення пояснювальної записки, а тому його не слід вважати зразком стилю написання тексту кваліфікаційної бакалаврської роботи. .

Техніко-економічні показники визначені в таблиці 1.1

Таблиця 1.1 Техніко – економічні показники будівлі

Найменування	Одиниця виміру	Кількість
Площа забудови	м ²	
Загальна площа	м ²	
Корисна площа	м ²	
Будівельний об'єм	м ³	

Об'ємно-просторове вирішення будівлі проілюстровано на рисунку 1.1

Рис. 1.1. Об'ємно-просторове вирішення будівлі

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу

(ім'я, по батькові, прізвище)

на тему: «_____»

1. Актуальність теми

Тематика обраної теми є своєчасною та важливою для галузі й проєктної практики. У роботі порушуються питання, що мають теоретичне й прикладне значення. *Приклад: Урахування сучасних тенденцій розвитку [галузь] надає тематиці значущості.*

2. Структура та логіка викладення матеріалу

Кваліфікаційна робота побудована логічно, відповідає вимогам до подібного роду досліджень. Актуальність теми є обґрунтованою, основна частина – розкриває зміст, а у висновках зроблено обґрунтовані підсумки. *Приклад: Розділи роботи взаємопов'язані, кожен з них логічно доповнює попередній.*

3. Теоретична база та використані джерела

Автор продемонстрував(ла) глибоке ознайомлення з профільною літературою та сучасними джерелами, належним чином оформив(ла) посилання, застосував(ла) коректну термінологію. *Приклад: У роботі використано понад 20 літературних джерел, зокрема сучасні праці українських і зарубіжних авторів.*

4. Практична значущість роботи

Отримані результати мають практичне значення, можуть бути впроваджені у [практичну сферу]. *Приклад: Запропоновані рекомендації [конкретна пропозиція] можуть бути використані у проєктній практиці*

5. Загальний рівень та самостійність виконання

Робота свідчить про рівень підготовки автора, вміння самостійно формулювати проблеми, аналізувати матеріал та робити висновки. *Приклад: Студент(ка) виявив(ла) здатність до самостійної роботи.*

6. Зауваження

- [Коротко зазначити технічні/змістовні неточності, якщо є]
- Зауваження не є принциповими і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

7. Висновок

Кваліфікаційна робота [ПІБ студента] на тему «[Назва]» відповідає вимогам, що ставляться до кваліфікаційних робіт, а її автор заслуговує на присвоєння ступеня [бакалавра/магістра] за спеціальністю [назва спеціальності].

Оцінка роботи: відмінно/добре/задовільно (на розсуд рецензента).

Рецензент:

Посада, підприємство

Печатка

ім'я ПРИЗВИЩЕ

“___” _____ 202__р

Бородай Дмитро Сергійович

Бородай Артем Сергійович

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання кваліфікаційної роботи РВО «бакалавр» в галузі знань
G «Інженерія, виробництво та будівництво» спеціальності G17
«Архітектура та містобудування»»

Підписано до друку: квітень 2025 р. формат А4: гарнітура Times New
Roman

Тираж: 50 примірників. Замовлення _____ № _____ Ум. друк. арк.1,7
